

Przenoszenie ciepła

Lista nr 10

PODSTAWOWE PRAWA I WZORY

- 1) Średnia logarytmiczna różnica temperatur

$$\Delta t_m = \frac{\Delta t_p - \Delta t_k}{\ln \frac{\Delta t_p}{\Delta t_k}} \quad (1)$$

gdzie:

Δt_p różnica temperatur na początku wymiennika, °C

Δt_k różnica temperatur na końcu wymiennika, °C

- 2) Równanie Pecleta

$$\dot{Q} = kA\Delta t_m \quad (2)$$

$$\dot{Q} = k_L L \Delta t_m \quad (3)$$

gdzie:

k współczynnik przenikania ciepła, W/(m² °C)

k_L współczynnik liniowy przenikania ciepła (dla rur), W/(m °C)

A powierzchnia wymiany ciepła wymiennika ciepła, m²

L długość rur wymiennika ciepła, m

- 3) Zależność współczynnika przenikania ciepła k od zastępczego oporu cieplnego R_z

$$k = \frac{1}{R_z} \quad (4)$$

- 4) Pojemność cieplna strumienia

$$\dot{W} = \dot{m}c_p \quad (5)$$

gdzie:

$\dot{m}$ strumień masy czynnika roboczego, kg/s

c_p ciepło właściwe czynnika roboczego przy stałym ciśnieniu, J/(kg K)

- 5) Końcowa różnica temperatur w wymienniku ciepła

$$\Delta t_k = \Delta t_p e^{-kA \left(\frac{1}{\dot{W}_1} + \frac{1}{\dot{W}_2} \right)} \quad (6)$$

gdzie „-” odnosi się do wymiennika przeciwprądowego, „+” współprądowego. Indeks „1” odnosi się do czynnika gorącego, indeks „2” do zimnego.

- 6) Strumień ciepła w wymienniku krzyżowo-prądowym

$$\dot{Q} = kA\Delta t_{mp} F \quad (7)$$

gdzie:

Δt_{mp} to średnia logarytmiczna różnica temperatur liczona jak dla wymiennika przeciwprądowego,

F współczynnik korekcyjny będący funkcją parametrów bezwymiarowych P i R

7) Parametry P i R

$$P = \frac{t_{2k} - t_{2p}}{t_{1p} - t_{2p}} = \frac{\Delta t_2}{\Delta t_{max}} \quad (8)$$

$$R = \frac{\Delta t_1}{\Delta t_2} = \frac{\dot{W}_2}{\dot{W}_1} \quad (9)$$

ZADANIA

1. (1 punkt) Chłodnica oleju jest wykonana jako współprądowy wymiennik ciepła. Strumień oleju wynosi $m_1 = 10$ kg/s, jego średnie ciepło właściwe $c_1 = 3$ kJ/(kg K), temperatura początkowa $T_{1p} = 413$ K, końcowa $T_{1k} = 323$ K. Woda chłodząca podgrzewa się od $T_{2p} = 293$ K do $T_{2k} = 303$ K. Współczynnik przenikania ciepła $k = 400$ W/(m² K), straty ciepła do otoczenia można pominąć. Obliczyć strumień ciepła Q przekazany w wymienniku, strumień masy wody chłodzącej m_2 i powierzchnię przekazywania ciepła A . Obliczyć to samo dla wymiennika przeciwprądowego. **Odp: $Q = 2700$ kW, $m_2 = 64,4$ kg/s, $A_w = 121$ m², $A_p = 110$ m².**

2. (1,5 punktu) Do przeciwprądowego podgrzewacza wody o powierzchni przekazywania ciepła $A = 3$ m² dopływa woda gorąca o temperaturze $T_{1p} = 363$ K i woda podgrzewana o temperaturze $T_{2p} = 293$ K. Strumienie wody wynoszą: $m_1 = 0,7$ kg/s, $m_2 = 0,5$ kg/s. Obliczyć końcowe temperatury wody T_{1k} i T_{2k} oraz wydajność cieplną Q wymiennika, jeżeli współczynnik przenikania ciepła $k = 1200$ W/(m² K), a średnie ciepło właściwe wody $c_w = 4,2$ kJ/(kg K). **Odp: $T_{1k} = 328,6$ K, $T_{2k} = 341,2$ K, $Q = 101,14$ kW.**

3. (2 punkty) Wymiennik ciepła, z przeponą z blachy stalowej ($\lambda = 50$ W/(m K)) o grubości $\delta = 2$ mm i powierzchni przekazywania ciepła $A = 100$ m² ma być użyty do podgrzewania strumienia powietrza, dla którego pojemność cieplna $W_2 = 2$ kW/K przez spaliny o $W_1 = 3$ kW/K. Współczynniki przejmowania ciepła $\alpha_1 = 70$ W/(m² K) od strony spalin oraz $\alpha_2 = 50$ W/(m² K) od strony powietrza, temperatury początkowe $T_{1p} = 873$ K (spaliny), $T_{2p} = 283$ K (powietrze). Pomijając straty ciepła do otoczenia, obliczyć wydajność cieplną wymiennika Q oraz temperatury końcowe gazów T_{1k} , T_{2k} dla układu współprądowego. Obliczenia powtórzyć dla przeciwprądu i wyznaczyć stosunek wydajności cieplnych Q_p/Q_w . **Odp: $Q_w = 646,987$ kW, $T_{1k} = 657,33$ K, $T_{2k} = 604,82$ K, $Q_p = 763,688$ kW, $T_{1k'} = 614,08$ K, $T_{2k'} = 669,45$ K, $Q_p/Q_w = 1,18$.**

4. (2 punkty) Przegrzewacz pary wykonano z rur ze stali stopowej ($\lambda = 20$ W/(m K)) o średnicach $d_w/d_z = 30/34$ mm w układzie przeciwprądowym. Do przegrzewacza dopływa para z prędkością $w_2 = 14$ m/s o parametrach początkowych $p_2 = 12$ MPa, $T_{2p} = 773$ K. Strumień masy pary $m_2 = 60$ kg/s, temperatura pary na wylocie z wymiennika $T_{2k} = 813$ K. Spaliny ochładzają się od temperatury $T_{1p} = 1223$ K do $T_{1k} = 1153$ K. Współczynniki przejmowania ciepła $\alpha_1 = 50$ W/(m² K), $\alpha_2 = 2188$ W/(m² K). Obliczyć wydajność cieplną wymiennika Q , liczbę rur n , łączną ich długość L , długość pojedynczej rurki L_1 i całkowitą powierzchnię przekazywania ciepła A . **Odp: $Q = 6,24$ MW, $n = 163$ szt, $L = 3097$ m, $L_1 = 19$ m, $A = 330,7$ m².**

5. (1,5 punktu) Obliczyć sumaryczne zapotrzebowanie rur stalowych o średnicach $d_w/d_z = 52/60$ mm ($\lambda = 50$ W/(m K)) potrzebnych do zbudowania wymiennika ciepła o wydajności $Q = 150$ kW, w którym olej jest chłodzony wodą. Temperatura wody na dopływie $T_{2p} = 293$ K, na wypływie $T_{2k} = 303$ K. Olej należy schłodzić od temperatury $T_{1p} = 353$ K do $T_{1k} = 313$ K. Współczynniki przejmowania ciepła wynoszą $\alpha_1 = 300$ W/(m² K) (dla oleju), $\alpha_2 = 4000$ W/(m² K) (dla wody). Woda płynie wewnątrz rury. Obliczenia przeprowadzić dla układu prądów: współprądowego, przeciwprądowego i krzyżowego. **Odp: $L_w = 105,3$ m, $L_p = 90,2$ m, $L_k = 93$ m.**